

Offizielle Übergabe der Bewerbung um das Europäische Kulturerbe-Siegel beim Bayerischen Staatsministerium für Wissenschaft und Kunst

24. November 2021

Die transnationale Bewerbung um das Europäische Kulturerbe-Siegel des Cisterscapes-Projekts „Cistercian landscapes connecting Europe“ unter Federführung des Landkreises Bamberg als Träger und Initiator wurde am 23. November bei Staatsminister Bernd Sibler, Bayerisches Staatsministerium für Wissenschaft und Kunst eingereicht.

Kunstminister Bernd Sibler betont: „Ich freue mich sehr über diese Bewerbung, denn das Projekt Cisterscapes ist wirklich einzigartig. Noch nie haben sich so viele Stätten in unterschiedlichen Ländern zusammengeschlossen, um in einem transnationalen Projekt ihr gemeinsames Kulturerbe sichtbar zu machen. Diese Bewerbung zeigt also: Unser gemeinsames europäisches Kulturerbe verbindet uns. In Zeiten von Europaskepsis oder gar Europafeindlichkeit ist es besonders wichtig, dass die Bedeutung Europas und seiner fundamentalen Werte sichtbar gemacht wird. Genau dies leistet das Kulturerbe-Siegel, indem es den Zugang zum europäischen Kulturerbe erleichtert und den interkulturellen Dialog fördert. Ich danke daher den Beteiligten für ihr großartiges Engagement, allen voran dem Landkreis Bamberg und dem Landesamt für Denkmalpflege.“

Officiální předání žádosti o udělení označení "Evropské kulturní dědictví" na bavorském ministerstvu pro vědu a umění

24. listopadu 2021

Nadnárodní žádost o udělení označení "Evropské kulturní dědictví" projektu Cisterscapes "Cisterciácké krajiny spojující Evropu" pod vedením okresu Bamberg jako žadatele a iniciátora byla 23. listopadu předložena státnímu ministru Berndu Siblem z bavorského Ministerstva pro vědu a umění.

Ministr kultury Bernd Sibler zdůrazňuje: "Tato žádost mě velmi těší, protože projekt Cisterscapes je skutečně jedinečný. Nikdy předtím nespojilo své síly tolik památek v různých zemích, aby v rámci nadnárodního projektu zviditelnily své společné kulturní dědictví. Tato žádost tedy ukazuje, že nás spojuje naše společné evropské kulturní dědictví. V době euroskepticismu nebo dokonce eurofobie je obzvláště důležité, aby byl zviditelněn význam Evropy a jejích základních hodnot. Přesně k tomu slouží označení "dědictví", které usnadňuje přístup k evropskému kulturnímu dědictví a podporuje mezikulturní dialog. Rád bych proto poděkoval všem zúčastněným za jejich velké nasazení, především okresu Bamberg a Zemskému úřadu pro ochranu památek."

Zusammen mit allen 17 Partnerstätten ist das Projekt „Cisterscapes – cistercian landscapes connecting Europe“ im Rennen um das Europäische Kulturerbe-Siegel. Am 23. November übergab Landrat Johann Kalb mit Vertretern des wissenschaftlichen Beirats und dem Cisterscapes-Projektteam die 500 Seiten starke Bewerbung persönlich an Staatsminister Bernd Sibler. Außerdem erhielt der Staatsminister einen Geschenkkorb mit besonderen Spezialitäten aus den beteiligten Klosterlandschaften sowie einen Laib Brot in Form der Cisterscapes-Rosette, das eigens für den Termin von der Bäckerei der JVA Ebrach gebacken wurde.

Vor der finalen Entscheidung, ob die Zisterzienserlandschaften das Siegel erhalten, hat die Bewerbung allerdings noch einen langen Weg vor sich. Vom Bayerischen Staatsministerium für Wissenschaft und Kunst wird sie am 30. November an die Kultusministerkonferenz der Länder (KMK) weitergeleitet. Dort erfolgt eine umfangreiche Prüfung und Evaluierung durch ein Expertengremium. Auf dieser Grundlage entscheidet die KMK bis spätestens Anfang 2023 über die Berücksichtigung von „Cisterscapes“ im Rahmen der nationalen Vorauswahl. Bei einer positiven Entscheidung und Vorlage an die EU-Kommission als transnationale Stätte wird der Antrag im Anschluss eingehend durch eine europäische Fachjury geprüft, die finale Bestätigung erfolgt schließlich durch die Europäische Kommission.

Landrat Johann Kalb unterstrich bei der Übergabe nochmals: „Unsere wichtigste Aufgabe ist die Verbindung Europas, und dafür engagieren wir uns über die Grenzen hinweg mit unseren Partnern seit 2018. Die Arbeit an der größten transnationalen Bewerbung in der Geschichte des Siegels wurde nun in einem ersten Schritt erfolgreich auf den Weg gebracht“.

Projekt "Cisterscapes - cisterciácké krajiny spojující Evropu" se společně se všemi 17 partnerskými památkami uchází o označení Evropské dědictví. Dne 23. listopadu předal okresní hejtman Johann Kalb spolu se zástupci vědeckého poradního sboru a projektového týmu Cisterscapes osobně státnímu ministrovi Berndu Siblingovi 500stránkovou žádost. Kromě toho státní ministr obdržel dárkový koš se specialitami ze zúčastněných klášterních krajín a bochník chleba ve tvaru cisterciácké rozety, který speciálně pro tento den upekla pekárna nápravného zařízení v Ebrachu.

K definitivnímu rozhodnutí o tom, zda cisterciácké krajiny obdrží pečeť, však zbývá ještě dlouhá cesta. Bavorské státní ministerstvo pro vědu a umění ji 30. listopadu předá konferenci zemských ministrů školství a kultury (KMK). Tam bude provedeno komplexní vyšetření a hodnocení skupinou odborníků. Na základě toho KMK nejpozději do začátku roku 2023 rozhodne, zda bude "Cisterscapes" zohledňovat v národním předvýběru. V případě kladného rozhodnutí a předložení žádosti Evropské komisi jako nadnárodní pamětihodnosti bude žádost podrobně přezkoumána evropskou odbornou protou a konečný souhlas vydá Evropská komise.

Okresní hejtman Johann Kalb při předávání znovu zdůraznil: "Naším nejdůležitějším úkolem je propojit Evropu, k čemuž jsme se s našimi partnery zavázali napříč hranicemi již v roce 2018. Práce na největší nadnárodní žádosti v dějinách označení EHL byly nyní úspěšně zahájeny prvním krokem."

Neben der Europäischen Dimension legt die EU vor allem Wert auf Bewusstseinsbildung, Vermittlung und Austausch sowie Vernetzung. Und damit schließt sich der Kreis zur Bedeutung des Zisterzienserordens, steht er doch seit seiner Gründung im Jahr 1098 für die europäische Vernetzung eines effizient agierenden Verbundes. Ausgehend vom Mutterkloster Citeaux und dessen vier Primarabteien verbreitete sich der Orden erfolgreich über ganz Europa. Als erste rechtsrheinische Gründung von Morimond wurde die Zisterze Ebrach 1127 gegründet, deren historische Kulturlandschaft sich heute über die fünf Landkreise Haßberge, Kitzingen, Lichtenfels, Neustadt/Aisch und Schweinfurt erstreckt.

Die finale Rückmeldung der Europäischen Kommission, ob die Bewerbung von Erfolg gekrönt ist, erfolgt erst zu Beginn 2024.

Bis zur Verleihung des Siegels im Jahr 2024 werden schon seit 2019 gemeinsame transnationale Kooperationsprojekte umgesetzt, u.a. die Konzeption des Europäischen Fernwanderweges „Weg der Zisterzienser“, gefördert unter anderem durch LEADER-Mittel. „Die geplanten Maßnahmen tragen ganz unmittelbar auch zur Stärkung des ländlichen Raums bei, die Weichen für die kommenden Jahre werden bereits jetzt gestellt“, stellte Landrat Johann Kalb abschließend fest.

Zukünftig geht es darum, ausgehend vom Hauptort Ebrach die gesamte Klosterlandschaft Ebrach in ihrer Vielfalt einer interessierten Öffentlichkeit aus dem In- und Ausland zu vermitteln. Dabei sollen verstärkt auch die „Außenstellen“ bespielt werden, die bis 1803 „ebrachisch“ waren: Allen voran die die Orte der Amtshöfe in Oberschwappach, Burgwindheim, Mainstockheim oder Sulzheim, aber auch prägenden Landschaftselemente selbst wie Altstraßen, Weinbergterrassen, Weiherketten und vieles mehr. Spuren klösterlicher Prägung gibt es zahlreiche, sie gilt es zu entdecken und zu erleben. Die EKS-Auszeichnung bedeutet für alle beteiligten Regionen einen nachhaltigen touristischen und damit auch wirtschaftlichen Mehrwert.

Kromě evropského rozměru přikládá EU zvláštní význam zvyšování povědomí, zprostředkování a výměně, jakož i vytváření sítí. A tím se dostáváme k významu cisterciáckého řádu, který od svého založení v roce 1098 představuje evropskou síť efektivně fungujícího sdružení. Od mateřského kláštera v Citeaux a jeho čtyř hlavních opatství se řád úspěšně rozšířil po celé Evropě. Prvním klášterem založením v dceřiné větvi Morimond na pravém břehu Rýna byl v roce 1127 cisterciácký klášter Ebrach, jehož historická kulturní krajina se dnes rozkládá na území pěti okresů Hassberge, Kitzingen, Lichtenfels, Neustadt/Aisch a Schweinfurt.

Konečná zpětná vazba od Evropské komise, zda byla žádost úspěšná, bude vydána až na začátku roku 2024.

Do udělení pečeti v roce 2024 se již od roku 2019 realizují společné projekty nadnárodní spolupráce, včetně koncepce evropské dálkové turistické stezky "Weg der Zisterzienser" (Cisterciácká cesta), financované mimo jiné z prostředků programu LEADER. "Plánovaná opatření také přímo přispívají k posílení venkovských oblastí a již nyní je nastaven směr pro příští roky," uzavřel okresní hejtmán Johann Kalb.

V budoucnu je cílem představit zájemcům z Německa i zahraničí celou klášterní krajinu Ebrachu v celé její rozmanitosti, počínaje hlavním městem Ebrach. Přitom je třeba stále častěji navštěvovat i "výspy", které byly do roku 1803 "ebrachiální": především místa Amtshöfe v Oberschwappachu, Burgwindheimu, Mainstockheimu nebo Sulzheimu, ale také samotné formující krajinné prvky, jako jsou staré cesty, viniční terasy, řetězce rybníků a mnoho dalšího. Je zde mnoho stop klášterního charakteru, které stojí za to objevit a zažít. Ocenění EHL (European Heritage Label) znamená pro všechny zúčastněné regiony udržitelnou přidanou hodnotu pro cestovní ruch, a tím i pro hospodářství.

Das Projekt „Cisterscapes – Cistercian landscapes connecting Europe“ zur Vorbereitung der Bewerbung und Inwertsetzung von Klosterlandschaften wird gefördert durch das Bayerische Staatsministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Forsten und den Europäischen Landwirtschaftsfonds für die Entwicklung des ländlichen Raums (ELER), durch die Stiftung der Sparkasse Bamberg zur Förderung von Kunst, Kultur und Denkmalpflege, die Oberfrankenstiftung sowie das Erzbistum Bamberg, das Bistum Würzburg und das Bayerische Landesamt für Denkmalpflege. Kooperationsmittel kommen auch aus den Partner-Landkreisen Haßberge, Kitzingen, Lichtenfels, Neustadt/Aisch, Schweinfurt und Tirschenreuth sowie aus den Städten Lichtenfels und Waldsassen. Informationen zum Projekt unter www.cisterscapes.eu

■ ■ ■

Anlage:

- 1 Foto: Offizielle Übergabe der Bewerbung um das Europäische Kulturerbe-Siegel an Staatsminister Bernd Sibler, Bayerisches Staatsministerium für Wissenschaft und Kunst, v.l.n.r.: Alexandra Baier (Projektleitung „Cisterscapes“ - Europäisches Kulturerbe-Siegel), Dr. Thomas Büttner (Wissenschaftlicher Beirat), Staatsminister Bernd Sibler (Bayerisches Staatsministerium für Wissenschaft und Kunst), Holger Dremel (MdL), Landrat Johann Kalb (Landkreis Bamberg)
(Quelle: © StMWK, A.König)

Projekt "Cisterscapes - Cisterciácké krajiny spojující Evropu", jehož cílem je připravit propagace a zhodnocení (valorizace) klášterních krajín, je financován Bavorským státním ministerstvem výživy, zemědělství a lesnictví a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EAFRD), Nadací Sparkasse Bamberg pro podporu umění, kultury a památkové péče, Nadací Horní Franky a také arcidiecézí Bamberg, diecézí Würzburg a Bavorským státním úřadem pro památkovou péči. Finanční prostředky na spolupráci pocházejí také z partnerských okresů Haßberge, Kitzingen, Lichtenfels, Neustadt/Aisch, Schweinfurt a Tirschenreuth a z měst Lichtenfels a Waldsassen. Informace o projektu na www.cisterscapes.eu

■ ■ ■

Příloha:

- 1 Foto: Oficiální předání žádosti o udělení označení "Evropské kulturní dědictví" státnímu ministrovi Berndu Siblem, Bavorské státní ministerstvo pro vědu a umění, zleva doprava: Alexandra Baier (vedení projektu "Cisterscapes" - označení "Evropské dědictví"), Dr. Thomas Büttner (vědecký poradní sbor), státní ministr Bernd Sibler (Bavorské státní ministerstvo pro vědu a umění), Holger Dremel (MdL), okresní hejtman Johann Kalb (okres Bamberg).

(Zdroj: © StMWK, A.König)

Překlad do CZ: ing. Marta Krejčíčková
CISTERCIÁCKÉ KRAJINY z.s.

